

Viltvård inom Haparanda Södra älgskötselområde i samarbete med

Norrbottens jägarförbund. (Se även viltvård)

Under våren 2010 startade arbetet med viltvårdsprojektet där Haparanda södra ÄSO var ett av de två områden i Norrbotten som förbundet utsåg med syftet att utveckla viltvårdande insatser samt att visa på tänkbara lösningar.

Förbundet stödjer arbetet i olika avseenden där bland annat olika utbildningar ingår.

Inledning – Bakgrund och områdesbeskrivning

Älgskötselområdet består av tre viltvårdsområden och ligger inom Haparanda kommuns södra halva. Området utgörs av 19325 hektar och omfattar Mattila VVO, Nedre Vojakkala VVO och Övre Vojakkala VVO. Området sträcker sig mellan riksgränsen i Torne älv och i väster till strax innan Sangis älv. Här har sedan bildandet på 1950-talet av dessa områden även tidigare bedrivits ett aktivt arbete med viltvård. Viltvården har riktats mot traditionella insatser för att bevara det jaktbara viltet.

Området består av stora djupa skogar till fuktiga skogsmarker, odlingsmarker, ett stort antal myrmarker, sjöar och vattendrag. Inom området finns många utmärkta biotoper som bidrar till ett rikt fågel- och djurliv. Området saknar högre bergsområden men har några unika bergsmarker. Här finns hedmarkerna och rullstensåsen längs Långträskryggen, stora stenblock vid sidan av rullsten och sandmarkerna på Hirvivaara. Ett flertal andra höglandsområden har stor betydelse för ett varierande djur och växtliv.

Torneälvens vattenområde som delas av alla tre viltvårdsområden har ett rikt fågelliv och bidrar till intressanta jakttillfällen på sjöfågel. Odlingsmarkerna längs älven har stor betydelse för viltet.

I den norra delen av området utbreder sig ett stort myrområde Vesijänkkä med flertalet skogsholmar.

Mitt i området finns vattendraget Keräsjokiån som är utgrävd vid tre olika tillfällen men trots detta har god vattenmiljö. Här har under lång tid funnits bäverbosättningar. Uttern förekommer sparsamt i ån. Markerna intill Keräsjokiån utgör ett av de viktigaste foderbestånden för viltet i hela kommunen. Intill ån finns odlingsmarker och dessa är viktiga för viltet och då främst under vår och höst.

Flertalet mindre vattendrag är biotopintressanta exempelvis Aavajokibäcken. Den täta vegetationen utgör gott skydd för många viltarter. Här trivs arter av skogsfågel vilket troligen bidrar till den rika förekomsten av mård.

Naartjärviträsket är ett unikt område med ett mycket rikt fågelliv. Träsket är en av de viktigare biotoperna för bevarandet av en stabil älgstam. Under vår och höst finns mängder av sjöfågel, framförallt gäss vid träsket. Pikku Hirvijärvi är ett annat intressant naturområde. Intill västra kantzonen finns en skyddad biotop, ett skogsområde med gammal granskog.

Andra intressanta områden finner vi runt sjön Pikku Väärtjärvi, tillika skyddad biotop. I södra delen återfinns vi Naturreservatet Tervajänkkä, omfattande mer än 200 ha

Odlingsmarkerna riskerar att minska i areal i takt med att fler aktiva jordbruk läggs ner. Det medför behov av insatser för att bibehålla fågel och djurliv som är beroende av det öppna odlingslandskapet.

Viltvårdande insatser görs på olika håll inom älgskötselområdet. En sammanhållen plan med väl riktade ansträngningar för det jaktbara och icke jaktbara viltet är en förutsättning för optimala resultat. Med gemensamma ansträngningar kan vi även bidra till att bromsa Mårdhundens invandring.

Fågel och djurlivet har förändrats under de senaste femtio åren. Antalet häckande sjöfågel i insjöarna har minskat. Stammarna av grävling har ökat och finns i hela området. Rådjuren ökar kraftigt och blir ett mer betydelsefullt vilt för jakt. Älgen ligger på en stabil nivå (någon nedgång) men älgskötselområdet är överens om behovet av en bättre kvalitet i vår älgstam. Visst kan vi glädjas över att se fiskgjusen hämta fisk i Torne älv för att flyga den långt in i området till sina bosättningar. Sporadiskt rör sig varg inom området på sök efter nya revir. Även björn finns inom området, för en lyckad jakt krävs gemensamma insatser.

Älgskötselområdets målsättningar

- Att bevara och gynna en artrik fauna
- Att hålla viltbestånden på en lämplig nivå med hänsyn till andra intressen
- Främja tillgången på vilt
- Att stödja även ej jaktbara viltarter
- Att skapa balans mellan jakt och viltvård
- Att medverka till att nya jägare och naturintresserade får en bra förståelse av förhållandet mellan bra viltvård och jakt
- Att utgöra referensområde samt att bistå andra intressenter med information och utbildning

Viltvårdande åtgärder

▪ Biotopförbättringar	▪ Viltskydd
▪ Fällfångstlinjer	▪ Predatorkontroll, jakt och fångst
▪ Stödja hålbbyggande fåglar (holkar för olika fågelarter)	▪ Andflottar
▪ Rusta gamla stigar	▪ Jakten riktas mot urval (bättre kvalitet)
▪ Fortbilda nya aktiva jägare	▪ Följa upp betestryck
▪ Dokumentera viltstammarnas förändring	▪ Dokumentera avskjutning
▪ Foderstråk längs kantzoner, traktorvägar, skogsbilvägar, kraftledningsgator, bäckar och diken	▪ Anlägga och underhålla viltåkrar
▪ Skapa viltvatten och underhålla våtmarker	▪ Organisera viltbevakning
▪ Skapa och underhålla vattenhål	▪ Utsättning av saltsten
▪ Ordna vinterutfodring	▪ Asp, aspfällning
▪ Toppröjning som skydd	▪ Rishögar och åkerholmar
▪ Grusbackval	▪ Hargömmor, (hargolv)
▪ Skydds zoner och ridåer runt åkermarker	

Mer information finner du under viltvård, samt bilder med förklarande text.